

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja sveder vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 21.

V Ljubljani, 5. novembra 1896.

Letnik IX.

Državni zbor.

Zeljno pričakujemo novice iz tiste hiše, koder nam naši poslanci delajo postave. Kakoršni so poslanci, take so navadno tudi postave. In le samim sebi imajo volilci pripisovati, ako imajo vzrok tožiti zoper obstoječe postave. Nasproti pa so volilci veseli, ako slišijo, da se poslanci potegujejo za njih blagor s tem, da glasujejo za dobre predloge, ali jih pa sami predlagajo.

Jako pomanjkljiva je bila dosedaj naša domovinska postava. Vsaka občina morala je namreč na stara leta vzdrževati svoje občane, dasi morebiti po 10, 20 in več let niso bili doma, ampak so svoje delavske moči izrabljevali po velikih mestih v raznih tovarnah. Tudi ako so kje drugod zboleli in iskali zdravja po bolnišnicah, morala je domača občina velike svote zanje plačevati: tako n. pr. se je v Galiciji zgodilo, da so morali za bolnega občana plačati po 1200 gld. bolniških stroškov.

Trideset let trpela je ta krivica in sedaj so vstali nekateri poslanci ter opravičeno zahtevali novo domovinsko postavo, po kateri naj dotična občina preskrbljuje občane, v kateri so porabili svoje zdravje in imetje, in naj se ne naklada to breme oni občini, v katero je bil dotičnik pristojen. Seveda se morajo tudi tukaj potegniti natančneje meje in tudi mi bodemo to postavo bolj na drobno objavili, ko bode postava potrjena od cesarja, kajti državni zbor vsprejel jo je z veliki odobravanjem dne 30. oktobra. Seveda so mnogi poslanci, zlasti liberalni, bili zoper postavo, kajti potegovali so se za velika mesta in za bogatine, ki v njih živé, ker bodo velikim mestom zrastle novi stroški, nova bremena. Neki poslanec zračunil je pa natanko, da bode med 100 prebivalci 95 takih, katere bo nova postava rešila velikih stroškov, a le 5 takih, ki bodo radi tega

imeli večja bremena. — Večina torej pri tej stvari odločuje. —

Ta postava je torej vsprejeta in k temu ni malo pripomogel naš poslanec Povše. Govoril je namreč prav prepričevalno in temeljito o potrebi novega dom. zakona.

Pojasnoval je, kako hité kmečki sinovi in hčere v velika mesta, delajo leta in leta v tovarnah, na stare dni pa jih mora občina, ki ni imela od njih nikake koristi, na svoje stroške vzdrževati. Tudi vzdržavanje po tujih bolnišnicah stane deželo mnogo denarja in k temu je povedal poslanec Povše dva slučaja iz Kranjske. Ta dežela mora namreč plačevati vsako leto 70.—90.000 tržaški bolnišnici za bolne Kranjce, ki so bili tam v oskrbi. Drugi slučaj: Iz Budimpešte prišel je mali občini Dvor pri Žužemberku na Dolenjskem poziv, naj plača za nekega domačega občana, ki se je tam ponesrečil, 800 gld. stroškov. Občina pa ima davkov le 710 gld. Spremeniti se mora toraj domovinska postava.

To je kratka vsebina Povšetovega govora.

Pa še neki drugi poslanec se je potegnil ne samo za svoje volilce, ampak za korist cele dežele. In to je poslanec dr. Šustersič, zoper katerega izvolitev je bila ne le liberalna stranka, marveč i del naših somišljenikov, ki so — seve napačno poučeni — se branili kandidata Šustersiča. Ta poslanec branil je namreč v drž. zboru Reiffeisenove posojilnice in hranilnice, katere tako uspešno in plodonosno varujejo našega kmeta pred oderuštvom in tujim denarjem, proti zatiranju nekaterih sodišč. A ne samo to, ta poslanec začel je svoj govor v slovenskem jeziku, česar že dolgo časa noben poslanec ni storil. Govoril je tako-le:

»Visoka zbornica! Ko se danes prvič kot poslanec slovenskega ljudstva v tej zbornici oglasim za besedo, smatram kot svojo dolžnost, pričeti svoj govor v slovenskem jeziku. Naj se tudi slovenska

beseda čuje na tem mestu, kjer se tolikrat obravnava usoda slovenskega naroda, naj se s tem dejanski svedoči ravnopravnost slovenskega jezika v naši državi. — Povod mojemu govoru je dala usoda dveh slovenskih posojilnic, kojih poglavitni namen je, braniti slovensko narodnost proti vplivu tujega kapitala. Iz narodnega stališča tedaj priporočam nujnost svojega predloga.

Če nadaljujem svoj govor v nemškem jeziku, s tem nemščini ne priznavam nikake prednosti pred slovenščino, poslužujem se je le, da razumejo moj govor vsi člani visoke zbornice itd.

Res je, da so nekateri nemški prenapeteži klicali našemu poslancu, naj neha govoriti, ker jih je silno dražila slovenska beseda v državnem zboru. Toda naš poslanec se ni dal ostrašiti in zato mu je po dokončanem govoru zadonela burna pohvala vseh slovanskih poslancev. Vsebina njegovega govora je bila v kratkem ta-le:

Nekatera sodišča na Primorskem prepovedala so tam obstoječim Raiffeisenovim hranilnicam in posojilnicam, da ne smejo taki, ki niso udje teh posojilnic, pri njih si izposojevati denarja ali ga hraniti.

Te prepovedi pa so ona sodišča izdala popolnoma po krivici, ker so zavijala pomen postave o posojilnicah in zadrugah. Zato pozivlja posl. dr. Šusteršič vlado, naj dotičnim sodiščem nekoliko pogleda na prste, da ne bodo ovirala razvoj organizacije kmečkih stanov, ki se je komaj pričela. Kajti, ako bi posojilnice ne smele vsprejemati in oddajati denarja neudom, potem bi sploh ne mogle vspevati.

Kakor je vsem dovolj znano, provzročilo je zadnje deževje veliko povodenj, ki je mnogo škode provzročila ne samo na poljih in gozdih, ampak tudi na mlinih, žagah in drugih poslopih. Glede na to velikansko škodo predlagal je poslanec dr. Ivan Šusteršič, da se po povodnji poškodovanim prebivalcem nakloni izdatna drž. podpora.

Tako je naš najnovejši drž. poslanec pokazal, da ima srce in razum za potrebe in težnje svojih volilcev. To njegovo delovanje pa je tudi najboljši odgovor na raznovrstna sumničenja od te ali one strani.

Kaj je novega po svetu?

V času *volitev* smo. Po vseh kronovinah in dezelah našega cesarstva pa tudi po drugih krajih izbirajo si volilci svoje zastopnike, ki jim bodo kovali nove postave. Tako n. pr. volili so si Švicarji svoje poslance, tako bodo v kratkem volili v severni Ameriki novega predsednika zveznih držav; pa te volitve za nas niso take pomembe, kakor volitve v našem cesarstvu. Na Moravskem, Solnograškem, Spodnje in Zgornje Avstrijskem so bile hude volitvene borbe, pri katerih so povsod liberalci častno pogoreli. Kadar je namreč vreča polna, se sama odveže, pravi pregovor in tako se je zgodilo

tudi tu. Volilci namreč so sprevideli, da jim liberalni poslanci napravljajo le postave, ki vero izpodkopujejo, stanove razjedajo in mošniček davkoplačevalcev praznijo. Previdni in samostojni ljudje zato mečejo liberalne poslance med staro šaro in si izbirajo zastopnike, ki so pripravljeni za-nje res kaj storiti. Zali Bog, da pri nas se nismo tako daleč prisli, kar so ravno pokazale zadnje volitve. Voliti bilo je namreč volilcem velikolaškega, ribniškega in kočevskega okraja novega poslanca mesto umrlega Karola Kluna. Naša stranka postavila je za kandidata g. Ignacija Merhar-ja, župana v Dolenji vasi pri Ribnici. Liberalci pa so ponujali Ribničanom in Kočevarjem Višnikarja. Sicer so ljudje tako pametni, da volijo isto, kar jim trajno koristi, a pri teh volitvah se je pokazalo, da ljudje za par grošev ali mastno klobaso ali pa tudi samo za lepe obljube prodajo svoje prepričanje in rajši volijo poslanca, ki bo bržkone stanovitno molčal, kakor je bila dosedaj većinoma njegova hvalevredna navada. Dandanes je pa že taka, da na molčanje ljudje nič ne dajo, najmanj pa veliki gospodje. Vse to so volilci vedeli, a pijača jim je tako razgrela možgane, da so za čas volitve to pozabili. Zato je bil izvoljen Višnikar. Na čast slovenskim volilcem pa moramo priznati, da so se še vedno čvrsto držali, če bi ne bili Kočevarji zgage delali. Tem je namreč ribniški sodnik tako prirastel k srcu, da so glasovali zanj in s tem odločili zmago, za kar jim bo moral novoizvoljeni že kedaj kake mastne koline poslati. Liberalnim gospodom dobra je pa tudi laž, če se le izplača. Lagali so namreč, da je naša stranka ponudila kočevskemu glavarju Tomanu, naj se dá izvoliti za poslanca. Kdor vé, kako prijazen je omenjeni gospod nam Slovencem, (njegova prijaznost obstaja namreč v tem, da nam kolikor more nagaja, nas kjer more obrca in našo duhovščino, kadar more, očrni), ta bo pač razvidel, da ne zna niti cigan tako debelo lagati, kakor naša »narodna-napredna« stranka.

Take so bile torej volitve pri nas. Ali to še senca ni proti nasilstvu in krivicam, s katerimi je *ogerska* židovska vlada pomagala svojim pristašem do zmage. Kar se je zadnji teden godilo na Ogerskem, je največja sramota našega časa in — naše monarhije. Pri nas teklo je vino in kri kuretine, s katero so poklali in spekli, da so slavili zmago, a na Ogerskem tekla je kri, prava človeška kri, kri — volilcev katoliške ljudske stranke. Nad sto ljudij bile je ranjenih in mnogo od teh jih je že pomrlo. Koliko je pa število tistih, ki sedé po ječah radi svojega prepričanja, pa niti ne vemo. Med drugimi je bila ustreljena neka šestnajstletna deklica! Da so pa vse to klanje tem ložje povzročili, poklicali so Mažarji na pomoč tudi vojake iz Dunaja, Maribora, Gradca, Celovca, Ljubljane. Koder dobre besede in denar niso pomagale, (v nekem kraju plačevali so glasove po 800 — reci tristo gld.), tam je pomagal smodnik, bajoneti in sablje. Vrh vsega tega pa ogerska vlada po svojih časopisih dolzi katoliško ljudsko stranko, da je ona vsega tega kriva. Brez števila krivic in grozovitih dejanj bi se lahko omenili, a rečemo le to: gotovo je čudno, da se našim ministrom koj hlačice tresejo, ko Mažar zarentači

in jim brž pošljejo avstrijskih vojakov, da zamorejo Mažarje volilce moriti. A toliko nesramni so pa le, da se že več kot celo leto obotavljajo plačevati več kot trideset od sto za skupne državne stroške. To je toliko hvaljena mažarska pravičnost in svoboda. A pri vsem tem nasilstvu je katoliška ljudska stranka si priborila 22 svojih poslancev! To je več kot junško, to je občudovanja in posnemanja vredno.

Na *Laškem* bila je ženitev. Kraljev sin oženil se je s črnogorsko princezinjo, no, pa kaj je to posebnega? Seveda je ta ženitev stala nekaj več denarja kakor kmečka svatba, čeprav traja tri dni vkup, kajti Lahi pri takih prilikah ne gledajo na krajcar, ampak z obema rokama razsipajo, dasi je pri njih taka revščina, da je davkarstvo v Rimu v tem letu razposlalo 50.000 opominov za zaostale davke, in so jih morali 500 rubiti. Vedeti pa je treba, da Rim ne šteje več kot 270.000 ljudij, in to je ravno, nad čemur se pametni Lahi in sploh previdni ljudje spodtikajo pri tej poroki. Ni denarja, da bi nasitili lačne rimske reveže, ni denarja, da bi plačevali delavce v državnih rudnikih ki se potem spuntajo ter postanejo roparji, ni denarja, da bi odkupili Menelikove jetnike, a denarja je dovolj, da se razkošno obhaja svatba v tem času, ko italijanski jetniki morajo delati kot sužnji, da se preživé. Zato pa tudi lasko ljudstvo ni prav nič navdušeno pozdravljalo ta dogodek v kraljevi hiši. Še to bodi omenjeno, da Menelik noče še mirú, marveč vojsko, in se imajo Lahi vsak dan na-njo pripraviti.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. Kanonično vmesčeni so bili č. gg.: Valentin Aljančič na župnijo Jesenice, Alojzij Pehani na župnijo Knežak, Valentin Bergant na župnijo Mirna Peč, Peter Bohinjec na župnijo Horjul, Frančišek Dolinar na župnijo Ribnico, Vincencij Polaj na župnijo Reteče. — Prezentovani so č. gg.: Frančišek Krek, farni upravitelj v Vranji Peči za župnijo Vranjo Peč; Josip Lavrič, župnik v Ambrusu za župnijo Brusnice; Josip Lavtizar, župnik v Gradu za župnijo Ráteče na Gorenjskem. — Premeščeni so č. gg. kapelani: Frančišek Dimnik iz Leskovca na Trebelno, Rafael Vinkler z Mirne v Leskovcu in Josip Mensinger iz Trebelnega na Mirno. — Dne 28. oktobra je umrl v Boh. Bistrici č. g. Mihaela Dobravec. N. v m. p.! — Č. gosp. Anton Kukelj, župnik v Šenčurju pri Kranju, je bil v seji dne 14. vinotoka t. l. imenovan častnim občanom občine Šenčurske. — V zavod za gluhoneme v Šmihelu pri Novem Mestu je letos vsprejetih 16 deklic, ki so dobile ustanove po 100 gld. — C. kr. kmetijsko ministerstvo je občini Paľoče v kamniškem okraju za napravo vodovoda dovolilo 400 gld. podpore. — V Senožečah na Notranjskem so ustanovili Raiffeisenovo posojilnico. — Z najvišjim cesarjevim odlokom z dne 17. sept. je potrjen v zadnjem

deželnozborskem zasedanju sklenjeni zakon, da se del občine Moste vtelesi ljubljanskemu mestu. — Za občino Radomlje in nje sosedne občine Volčji Potok, Rovo in Holmec dovolilo je trgovinsko ministerstvo novo pošto s poštnim uradom v Radomljah. — Dne 25. m. m. je na cesti na Glincah nagloma umrl 24 letni France Kremžar iz Preserja. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na Viču. — Zadušil se je dne 24. m. m. 70 letni Jan. Petrič v Goričici, sodni okraj Vrhnika. Nesreča se je zgodila, ker se je postelja in obleka v sobi vnela.

Štajersko. V nedeljo, dne 25. m. m. vršil se je volilni shod v Škofji Vasi pri Celju. — Dne 11. m. m. se je v Konjicah ustanovilo »slovensko pevsko društvo«. — V mariborsko bogoslovje vstopilo je letos le 10 osmošolcev, in sicer 3 iz celjske, 3 iz mariborske in 4 iz kranjskih gimnazij. — Ozkotirna konjiška železnica se ne izplača in mora k tej železnici okraj vsako leto 4000 gld. doplačati. — Konjuški nemčurji zgradili so si nemško šolo za 22.000 gld., ker jim pa manjka drobiža, vzela si je okr. šolski svet za 12.000 gld. posojila pri hranilnici v Konjicah. Vprašanje: Kdo bode glavnico in obresti plačeval? Večinoma slovenski tržani, ki so proti tako veliki stavbi protestirali! Tako so ti ubogi Nemci na Štajerskem »zatirani« in tako gospodarijo oni z občinskim premoženjem! — Občina Velenje je dobila dovoljenje, da sme vsako leto dne 24. oktobra imeti semenj. — Posestniku Fr. Kušarju v Kotu je te dni, kakor se iz Celja poroča, pogorelo gospodarsko poslopje z vsemi pridelki: škode je do 1000 gld. — V tovarni za olje Josipa Wertheimerja na Zidanem Mostu se je unela plinjevina; ogenj je uničil naprave za čiščenje. Škode je nad 2000 gld.

Koroško. V Velikovcu so dne 25. oktobra slovesno otvorili slovensko šolo, katero je postavila družba sv. Cirila in Metoda. To je zopet nova pridobitev na koroških tleh in mnogo otrok bo odslej dobivalo pouk v domačem jeziku ter tako ostalo to, kar so in ne bodo se ponemčili. To pa nemške liberalce zelo grize, na vse načine zabavljajo in celo tako daleč so se spozabili, da so prvo noč pobili okna pri novi šoli. To je nezaslišana surovost. Novi šoli želimo mnogo uspeha, vrli družbi sv. Cirila in Metoda pa mnogo dobrotnikov. — Sv. Oče so imenovali visokočast. gosp. Jož. Müller-ja, profesorja veronauka na celovski učit. pripravnici, častnim komornikom. — Premeščen je č. g. provizor Fr. Štingl iz Timenice v Kotlje. — V Brežah je umrl visokoč. g. o. Jos. Buscher, vikarij dominikancev. Dosegel je 67 let. N. v m. p.! — Na župnijo Osoje je prezentovan č. g. Mat. Kandolf, župnik v Lipi. — Č. g. Jan. Pirker, kaplan v Volsberzi, gre za provizorja v Lipo. — Č. g. o. Dalmat Hruška je postal vikarij v dominikanskem samostanu v Brežah. — V Prevaljah se je zastupil lekarnar Ant. Huber; v Soteski ob Celovcu se je obesil 54 letni hlapec Gr. Majrič iz Libuč; v Vajdeku se je sam usmrtil posestnik J. Zerza, v Strasburgu pa 60letni hlapec K. Kaučič. Nagle smrti je umrl v Celovcu 70 letni B. Peheim. Ko je hotel zjutraj k sv. maši, zgrudil se je čez stopnice in obležal mrtev.

Goriško. V bogoslovnico goriško se je vpisalo letos 18 gospodov abiturientov. Od teh je le osem za goriško nadškofijo. — Č. mm. Uršulinke so si izbrale za prednico č. m. Skolastiko Corgnolan. — Umrli je č. m. Alojzija S. Sušnik, prefektinja pri Uršulinkah, stara 71 let v noči mej 15. in 16. m. — V Prvačini se je otvoril poštni urad. — Na Št. Vidski Gori so ustanovili mlekarsko zadrugo. — Trtnej uši prišli so na sled v vasi Gojače, okraj Komen. — Neki ribič iz Gradeža nameruje prodajati vsak dan sveže ribe v Gorici.

Cerkev in šola.

Pastirski list novega tržaškega škofa.

(Konec.)

Tedaj pa Vas vse lepo prosim, imejte usmiljenje z mano in bodite mi milosrčni Cirenejci: pomagajte mi nositi križ ne samo z molitvami, ampak tudi s tem, da se pokažete vedno poslušni na besedo Vašega pastirja. Jezus pravi v sv. evangeliju: »Moje ovčice poslušajo moj glas ter mi sledijo«; »kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, zaničuje mene«. Poslušajte tudi Vi moj glas, kateri ni ako ne glas Jezusa Kristusa, ker temelji na svetem evangeliju in na nauku sv. Cerkve. S tako Vašo pomočjo olajšali in osladili mi boste križe in trnje, koje s sabo donáša škofovska služba.

Moja zastava je križ Jezusov, katerega so mi dali pri mojem škofovskem posvečenju in katerega moram vedno nositi na svojih psih.

V križu kot znamenju naše sv. vere, so vse verske resnice; križ nam predočuje vsa čudovita dela božja za naše izveličanje. Križ nam govori o enem Bogu v treh osebah; on nam predstavlja neizmerno ljubezen, s katero je Bog ljubil svet ter dal svojega edinorojenega Sina ljudem v odrešenje; križ nam je priča neizrekljive ljubezni, s katero je nas vse ljubil Sin božji ter je za nas na križu prelil svojo dragoceno kri, in potem tretji dan slavno ustal od smrti, sedel na desnico Boga Očeta vsemogočnega, od koder bo prišel soditi žive in mrtve.

Križ je nevsahljiv vir vseh milosti, je studenec, iz kojega dobivajo sv. zakramenti moč v naše posvečevanje. V križu je moč in krepost, po kateri se je naša sveta vera na uprav čudovit način razširila po vsem svetu; po sv. križu bile so potrte sovražne sile in dovršeni čudeži krščanskega junaštva; po križu potrjeni prenašali so sveti mučenci najgroznejše muke, koje so jim v svoji uprav peklenski hudobiji iznašli trinogi. In vendar vzlic vsem zaprekam je ta zasramovani križ, ta »zasmeh paganom in judom pohujšanje«¹⁾ premagal istega rimskega orla, ki je z nenasitljivo slavoželjnostjo, z nezasišano držnostjo poletel v nadaljne pokrajine ter z mečem podjarmil si narode in kraljestva.

Ta sveti križ je bil po dvanajsterih siromašnih ribičih, prešinjenih ljubezni in svetega navdušenja zasajen po celem svetu do zadnjega kotiča zemlje. Rimsko cesarstvo, kakor vsako drugo delo človeških rok, imelo je svoj konec in pogin, a kraljestvo križa, ker delo božje, trajalo bo na veke navzlic vsem nasprotnim naporom pekla in njegovih služabnikov. »Nebo in zemlja bosta prešla, a moje besede ne bodo prešle«²⁾ — in moči peklenske je ne bodo zmagale.«³⁾

Križ je zato največja slava, naša prava sreča; radi tega govorimo z apostolom: »Daleč bodi od mene, da bi se s čim drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa«⁴⁾. Vojaki gledajo s ponosom na svojo zastavo, ker jih spominja na slavno izvojevane zmage, na junške bitke za milo domovino, za junake, ko so pod to zastavo se boreči padli na bojišču. Tako je nam križ v slavo in ponos, ker nas spominja velike zmage Jezusa Kristusa nad smrtjo in peklom, ker nam kliče v spomin čudeže, katere so dovršili oni siromašni ribič, galilejski, ki so z nezasišano navdušenostjo nosili križ po vsem svetu ter ga zasadili celo v prestolnico rimskih cesarjev in so iz ljubezni do križa prelili svojo kri.

Križ nam kliče v spomin milijone mučencev, ki so pod njegovo zastavo in iz ljubezni do njega pretrpeli najkrutejše muke.

Križ nas spominja neštevilnih misijonarjev vseh časov in narodov, ki so preziraje silni trud in prestane muke, v očigled tolikim nevarnostim in tudi smrti, s križem v roki prodri v najoddaljene in najbolj puste kraje, da tam oznanjujejo Jezusa križanega.

Križ nas spominja na brez števila izpoznavalce sv. vere in svetih devic, ki so iz ljubezni do Jezusa zapustile svet in posvetne ugodnosti, zatajile same sebe, naložile si križ ter hodile za Jezusom. Zato ponavljamo s sv. Pavlom; »Daleč od mene, da bi se s čim drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa«. Nosimo vsi visoko in častno to zastavo. Pogumno izpoznavajmo vedno in povsod, da smo nasledovalci križa. toda izpoznavajmo ne samo z besedo, marveč, kar je bolj imenitno in potrebno, izpoznavajmo svojo vero v delih, v življenju.

Križ je naše upanje. »Neprestana borba, pravi sv. pismo je življenje človeka na zemlji«. Zemlja ta se imenuje solzna dolina. Neštevilne so neprijetnosti, žalosti in bolečine, katerim so neprestano izpešavljene posamezne družine in vsa človeška družba. Ogromno je število zaprek in zviti sovražnikov naše sv. vere, nedolžnosti in pobožnosti; kako pogostoma se nas opravlja, črni in krivo sodi! Kje naj najdemo utehe, kje krepčila in pomoči proti tolikim zlom in nevarnostim, ki nas od vseh strani obdajajo! Obrnimo pogled na križ in na Onega, ki je na njem umrl v najstrašnejših bolečinah; tam našli bomo uteho, krepčilo in po-

¹⁾ Mat. 24, 36.

²⁾ Mat. 16, 18.

³⁾ Gal. 6, 14.

¹⁾ I. Korinč. 1, 23.

moč v trpljenju, tam našli bomo krepost in milost, da zmagamo vse napade svojih sovražnikov. — Poglejmo na neštivilne mučence, ki so iz ljubezni do križa prelili svojo kri; obrnimo pogled na sv. izpoznavalce in device, ki so polni ljubezni sprejeli križ Jezusov ter mu potrpežljivo in udano sledili do Kalvarije. Tako tudi mi, uklonivši se volji božji, sprejemajmo Jezusa Kristusa, ki je pod težkim lesom križa došel na Kalvarijo, ter v našo tolažbo in okrepčanje ne pozabimo nikdar, da po križu pridemo do slave.

Moj program t. j. moje misljenje slednjič je po duhu sv. evangelija t. j. da iščem slavo božjo in zveličanje duš. To je hotel Jezus Kristus, ko je prišel iz nebes na zemljo, da ljudje spoznajo in časte Boga. V ta namen je bival na zemlji, v to svrhu je poslal apostole po vsem svetu. Treba torej, da po vzgledu Jezusovem tudi jaz obrnem vse svoje skrbi in moči v to, da povzdignem slavo božjo, da širim kraljestvo božje med onimi, ki so izročeni moji pastirski skrbi, da tako ljudje tembolj Boga spoznajo, njemu služijo, same sebe spopolnujejo in slednjič se zveličajo.

V to svrhu treba, da škof sam in s pomočjo drugih oznanjuje besedo božjo; da pazi, da se razlaga krščanski nauk v cerkvi in šoli; velja, da brani in podpira pobožnosti, posvečevanje nedelj in praznikov, prejemanje sv. zakramentov. Posebno te treba, da širi in utrjuje pobožnost do Marije Device, ki je naša dobra Mati, naše pribežališče, naša tolažba in naše upanje. Treba, da z vso potrpežljivostjo in naukom, kakor pravi apostol dela na to, da se odstrani zmota, pohujšanje in greh in vse, kar je nasprotno časti božji.

Zategadelj Vas prosim z apostolom sv. Pavlom, slavite Boga v svojih srcih in delih; bodite goreči v izpolnovanju njegovih svetih zapovedi; posvečujte svoje duše s sv. zakramenti in drugimi pobožnimi deli; bodite verni sinovi sv. Cerkve ter vedno in povsod se take pokazite; podpirajte katoliško stvar, ki gleda najprvo na čast božjo in na rešenje duš. Zlasti pa častite Marijo s kako posebno pobožnostjo; posvečujte pogloblitve Marijine praznike s prejemanjem sv. zakramentov; bodite Marijini otroci in ona Vam bo Mati.

Jaz prihajam dalje k Vam kot apostol miru in ljubezni. Jezus, predno je bil odšel iz tega sveta, je rekel svojim apostolom: »Svoj mir vam zapustim, svoj mir vam dam; ne kakor daje svet, vam jaz dam.«¹⁾ Kakor sem prej omenil, nazivljejo škofa angelja skofije, angelja, ki oznanjuje mir Jezusa Kristusa, a ne krivi mir, kojega daje svet, mir nestanovit, mir dvomljiv, mir sebičen, ki temelji na dobičkaželjnosti, na koristi in na strasteh. Mir Kristusov pa temelji na resnici in pravici; kjer manjkati ti dve kreposti, resnica in pravica, tam ni mogoč pravi mir, mir Jezusov, katerega je dal svojim apostolom, rekoč: »svoj mir vam zapustim«.

Sicer pa je nekoč rekel on tudi svojim apostolom: »Prišel sem, da prinesem ogenj na zemljo, in kaj hočem, nego da se užge

in da gori!«²⁾ Ogenj, kojega je prinesel na zemljo, je ljubezen. Ta ogenj je izročil on svojim apostolom veleč, da ga nesó po vsem svetu ter da užigajo z njim srca ljudij, oznanujoč jim Boga jedinega v bistvu, trojnega v osebah, neizmernega v modrosti, moči in veličanstvu, neizmernega v svoji dobrotljivosti in milostljivosti proti nam, — Boga našega Stvarnika, Odrešenika, našega Očeta.

»To je moja zapoved, je rekel Jezus Kristus pred zadnjo večerjo, to je moja zapoved, da se ljubite mej seboj, kakor sem jaz vas ljubil. Kakor je mene ljubil Oče, tako sem tudi jaz ljubil vas.«³⁾ Kdor ima moje zapovedi ter jih izpolnuje, on je, ki mene ljubi.⁴⁾

To je ogenj, kojega je prinesel Jezus na zemljo: ljubiti Boga nad vse, ker je največja in neizmerna dobrota, in ljubiti bližnjega iz ljubezni do Boga. To prinašam tudi jaz Vam prvi dan, ko Vam govorim kot Vaš škof; ta ogenj naj užge v naših srcih ogenj ljubezni božje. Ljubimo vsi Boga, svojega Gospoda, ljubimo ga z vsem srcem, z vso dušo, z vsemi močmi ter izpolnimo vse njegove zapovedi. Skazimo se pravi otroci svojega Očeta, ki je v nebesih. — Ljubimo svojega bližnjega, ker to zapoveduje Bog. Ljubimo se vsi, kakor so se ljubili prvi kristijani, ki so bili eno srce in ena duša. Otroci smo tudi mi enega Očeta, odkupljeni z isto krvjo božjo, oprani z isto vodo v sv. krstu, deležniki istega altara, in slednjič smo vsi brez razločka poklicani v isto slavo.

In vendar v naših dneh so kristjani, ki se sovražijo, se zaničujejo ne iz drugega razloga, kakor zato ker jeden ne govori istega jezika kakor drugi, jeden ni iste narodnosti, kakor drugi; to Vam je prava bolezen in krivovera našega časa! Bolezen, ki slabi mnogo ljudi, krivovera nasprotna nauku Jezusa Kristusa. Ta nas uči, da smo vsi otroci istega Očeta, udje istega telesa, kojega glava je Jezus Kristus, ki je s svojo smrtjo na križu podrl zid, kateri je ločil narod od naroda, tako da po besedah sv. Pavla: »ni več razločka mej Grkom in Latincem, mej Skitom in barbarom.«⁴⁾ zato ker smo vsi otroci božji, vsi bratje v Kristusu.

Le predobro vé sovražnik naš, da če kedaj, je gotovo v naših časih potrebna najbolj tesna jedinstvo med vsemi katoliškimi kristjani, zato da združeni pospešujejo slavo božjo, se branijo napadom sovražnikov očitnih in skritih, kateri z umetnimi zvijačami nastavljajo mreže naši veri in zveličanju naših duš. Kako nam bo mogoče se jim braniti ter jih premagati, ako smo razkosani ter nam manjka sloge in jedinstvo? »Kraljestvo, ki je v sebi razdeljeno, bo razdejano.«

Jezus Kristus, naš nebeški Učenik nam neprestano priporoča, da čuvajmo, da bodimo jedini. Pred zadnjo

¹⁾ Luk. 12, 49.

²⁾ Jan. 15, 9 in 12.

³⁾ Jan. 14, 21.

⁴⁾ Kološ. 3, II.

večerjo prosil je svojega nebeskega Očeta: »Ne molim samo za nje (t. j. za apostole), ampak za vse one, ki bodo verovali po njihovej besedi v mene, da bodo vsi jedini, kakor si ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da so tudi oni v nas jedini.«¹⁾

To je znak pravega krščanskega duha, da smo vsi zjedineni z Jezusom Kristusom. Zatorej proč od nas vsako razcepljenje, vsako razkosanje, vsako sovraštvo proti svojemu bratu, naj si bo te ali one narodnosti, naj govori ta ali oni jezik. Ljubezen Jezusa Kristusa nas mora spajati vse v isti veri in v istem upanju.

Vsakdo naj goji svoj jezik, naj ljubi svojo, pa naj spoštuje drugo narodnost. Jezus Kristus je ljubil svoj narod, se je zjokal nad zaslepljenostjo, trdosrčnostjo in iz tega sledečim poginom svojega ljudstva. On pa je ljubil tudi vse narode in zato je poslal apostole k vsem ljudem. Nikdo naj ne stori drugim, česar ne želi, da bi se njemu storilo. Tako se bodo v nas uresničile besede Jezusa Kristusa: »da so jedini«.

S tem sklepam svoj pastirski list. Govoril sem Vam najprvo o visoki veljavi katoliškega škofa in o preteških dolžnostih, ki so z njo spojene. Zavedajoč se svoje veljave, katero moram vestno varovati, in težkega bremena, koje so meni na rame naložili, sem vas prosil, da molite za me Boga, kakor vsaka cerkev na Veliki petek moli za svojega škofa: da ga ne potare pretežko breme ter da ne obnemore človeške slabosti, ampak da potrjen po njegovi sv. milosti po vzgledu svetih škofov morem nositi težo službe in z apostolsko prostostjo izvrševati svoje svete dolžnosti.

Razvil sem Vam svoj prapor, svojo zastavo, križ našega Gospoda Jezusa Kristusa. Pozval sem Vas, da se vsi z menoj zberete pod to zastavo ter z apostolom Pavlom govorite: jaz pa se nočem hvaliti ako ne v križu našega Gospoda Jezusa Kristusa. Križ bodi vedno naša prava čast, naše sladko upanje in pot do večne sreče.

Razvil sem Vam svoj načrt (program), ki je isti, kakor Jezusa Kristusa, iskat čast božjo in zveličanje duš, pospeševati mir in ljubezen med ljudmi. Ta je načrt naznanjen po angeljih na sveti večer: Slava Bogu v višavah in mir ljudem dobrega srca. Načrt objavljen po Jezusu Kristusu, izveden po njegovih svetih apostolih, izvrševan od vseh svetih škofov cerkve božje.

Pozdravljam Vas s sv. Pavlom: »Bratje bodite popolni, vspodbujajte se, bodite jedini v mislih, ljubite mir, in Bog miru in ljubezni bo z vami. — Milost Gospoda našega Jezusa Kristusa, ljubezen božja in jedinstvo sv. Duha bodi z vami vsemi Amen.«²⁾

V Trstu praznik rojstva Marije Device dne 8. septembra 1896.

† Andrej Marija, škof.

¹⁾ Jan. 17, 20, 21.

²⁾ II. Kor. 13, 11, 13.

Listek.

Očetova kletev.

(Dalja.)

»Dober dan, visoki gospod; kako se vam godi, če smem vprašati? A staknil sem jo. Ali me ni poznal, — česar ne verjamem, ali pa me ni hotel, — kratko, kaj mislite, oče Matija, ali je to prav ali ni? — Se pogledal me ni, temuč zavpil po nemško »vék« in jaz sem ga razumel. Pasja noga, je ošaben! In tista debela ženica; kako grdo me je pogledala! Spaka, meniš, da te kaj prosim! Nemarnost, očetu pošlji domov, kar si dolžan, — tako sem si tiho mislil, a reči si nisem upal ničesar, ker drugače bi me še zapreti ukazal.

No, ošaben pa je, ta vaš Martinek, — nadaljeval je Drejec po nekolikem molku, — čeprav je z menoj bil dober! Od tega že ničesar ne upajte, oče Matija, križ čezenj in čez denarce, katere vam je dolžan. Lep sin to! V mestu redi debelo babo in otročád, doma pa je oče v stiski in se še ne zmeni zanj!

Tako je pripovedoval berač Drejec. Matija se je tresel po vsem životu in dejal je končno boječe:

»Ti si se gotovo zmotil! Če bi bil tak gospod, ni mogoče, da bi me pozabil. Saj je z mojo pomočjo to, kar je, — jaz sem ga vzdržal.«

»Ej, oče Matija, berasko oči ne varajo, saj sem ga od blizu gledal!«

»A, če je, naj bo!« — Matiji se je vzbudil prirojeni ponos. »Sam ga ne bom prosil, dokler bom mogel! A tebi, Drejec, bi nekaj naročil. Pojdi v mesto in skušaj izvohati njegovo stanovanje. Jaz ti bom dal pizino, da je neseš tja in počakaš odgovora; jaz še vedno upam.«

Drejec je šel s pismom v malhi v mesto. Po poti zagodrnjal je večkrat v brádo o »nemarnem sinu« in o ošabnosti, da se ne zapomni »starega znanca.« Prišedši v mesto, zavije najprvo v krčmo; omočivši si tamkaj grlo in vlivši si v srce poguma, napoti se na ono mesto, kjer je stal ondan, ko je prišel Martin z gospó mimo.

»Pasja noga, ni zlomek, da bi ne prišel z babo mimo, ali pa če pride sam; saj samo njega potrebujem. No, Drejec, zdaj pa stoj tu pa čakaj na odrešenje. Mora priti, ni spaka!«

In stal je pod cerkvijo zroč z enim očesom v pisane podobe svetnikov in v lepe molke, katere je bil kramar na zidu razobesil, — z drugim pa na mimgredoče; saj je dobro znal, da bi berič takoj s sabljo prišel in ga tiral v luknjo, ko bi stal in le ljudi zijal, meneč, da berači.

Potrpejljiv je bil ta Drejec! Pa saj se je te čednosti navadil v svojem rokodelstvu, kateremu je ta čednost neobhodno potrebna.

A, kdor čaka, pričaka.

Drejec je uže težko stal in si uže vse ogledal; kramar je jel pisano gledati berača, ne zaupajoč sličnim osebam. Da, tudi Drejec je uvidel, da ne gré, da bi tako na jednom mestu stal, morda si kdo misli, da čaka koga, da ga ubije. Mislil je oditi na drugi konec trga.

Ko švedrá čez trg, zapazi moža od včera, — gospoda Martina. Korlačil je sam čez trg.

»Ahá, sva vendar skupaj! Čakaj, spaka! Zdaj mi ne uideš!« godrnjal je v brado Drejec in se potuhnul pri nekem vozu, da bi ga ne zapazil. Ko je odšel mimo, stopal je polagoma za njim. Zavila sta v mnoge ulice in slednjič se ustavi Martin pred hišo in stopi notri.

»No, pa je konec romanja. Zdaj pa le korajžo, Drejček!«

Drejec počaka nekoliko pred hišo, potem pa jo zavije notri.

Tu sreča deklo in vpraša:

»Nimate tu notri nekega gospoda, ki ima visok klobuk in je kosmat kakor medved? Imé mu je Martin, piše se pa za Océpka.«

Dekla mu je pritrdila čudeč se čudni govorici tega umazanega berača in mu pokazala, kje stannje. Drejec je stopal po kamenitih stopnicah, da se je moralo po celi hiši slisati. Njegovi črevlji, katerih podplati so bili skoz in skoz z žrebli podkovani, so rozljali in praske-tali, da je bilo joj! Dospévši do vrat seže po malho in vzame pismo ven, postavi palico v kót, sname klobuk z glave, ga vrže k palici na tla in potrka s pestjo na vrata, da se je vse potreslo.

Takoj je bila dekla pri vratih. Pomolívši glavo pred vrata in videč berača, hoče zapreti, a Drejec postavi nogo v odprtino in pravi:

»Le počasi, saj nisem prišel prosit! Ne bojte se! Ne bom se iskal miloščine okoli takih ljudij, ne, imam na kmetih dovolj. — Z gospodom bi rad govoril!«

»Gospod nima časa za take ljudi kakor ste vi!«

»Ná, spaka; zenišče, kakšen pa sem jaz? Kaj nisem tak kakor so drugi?«

»Kaj pa mu hočete?«

»To-le pismo mu bom dal! Je od znanega človeka. — — — Pa bi rad počakal, kaj poreče gospod!«

»Le meni dajte, pa počakajte odgovora!«

Drejec je dal in čakal. Kmalu pride dekla in mu podá drugo pismo, češ, naj ga ponese onemu, ki je ono pismo poslal, — sam pa se naj nikdar več ne prikaže pred vrata gospoda, — tako je dejal gospod.

»Še nečem priti! Zapomni si žensče! K takim že ne, ki me nečejo poznati!« in dejal je pismo v malho, vzel palico in klobuk ter odšel ne besede rekoč doli.

»Ná, Drejček, zdaj pa neseš stotake! Ej, ti malba, kaj takega še nisi nosila, kar hođiva po svetu skupaj! No, saj sem rekel, gospod ni umazan in dá rad, le ošaben je!«

Tako je mrmral, vračajoč se domov.

Doma je precéj oddal pismo Matiji z besedami:

»Ej, oče Matija, vidite, pa je le Drejec vam denar prinesel!«

Matija odprè blastno. — A kaj je bilo v pismu? Petdeset goldinarjev in besede: »Več nimam in ne morem dati. Pustite me v miru!«

»To je sin!« dejal je obupno Matija, »torej zdaj mu nisem več oče, — pustim naj ga v miru in naj

bom zadovoljen s petdesetimi goldinarji, — a bilo bi najmanj desetkrat toliko treba!«

Drejec ni hotel skoro verjeti, da ni prinesel stotakov. A, ko se je slednjič preveril, zamrmral je:

»Nemaren sin, — na takega še nisem naletel, kar beračim po svetu! Ni vreden slanega kropa!«

Ni bilo drugače, da so prodali Matiji, kar je imel zemlje. Ostala mu je le hišica in hlev. Hlev in kravi je takoj prodal, saj ju ni imel s čim rediti. Ko je denar pošel, najel si je z ženo stanovanje in prodal hišico.

Tako je životaril z ženo, zdihujoč v jedno mér nad sinom. A kaj je pomaglo? Sin, gospod Martin bil je človek »po modi«. Oženil se je tudi z moderno ženo; uže preje se je sramoval svojega kmečkega rodú in vsega, kar ga je nanj spominjalo, — a žena ga je tako daleč pripravila, da ni hotel niti o očetu ničesar vedeti. Seveda, sukal se je med visoko gospódo in živel s hčerjo imenitnih starišev, — kako bi naj se ne sramoval, da je rojen kmet!

* * *

Matiji in zeni ginil je čedalje bolj denar, ki sta ga skupila za prodano hišo. — In kako bi ne ginil? Matija je bil uže star, njegova močna postava se je upognila, lasje so osiveli, in žena njegova bila je tuž uže vsa sključena.

Ni dolgo tega, ko je vstal Matija iz bolniške postelje, kamor ga je položila huda bolezen, katero sta mu nakopala na glavo žalost in prehlajenje. Ležal je tri tedne in zdravnik ter zdravila niso zastonj! O, kako je žena molila, vroče molila, da bi ji Bog vsaj moža pustil, ko jo je njen sin zapustil. — Bog je vslišal, — Matija je ozdravel. A kak je bil po hčezni! Za nobeno delo in napór ni bil več sposoben; preje je hodil sem in tja pomagat ljudem, da je vsaj nekaj zaslužil, — zdaj pa ni bil za nobeno delo. Sključen in suh hodil je počasi in močno pokašjeval.

Preostajalo ni družega, da živita od denarja, katerega sta skupila, — a ta je uže močno skopnel. Žena je silila večkrat Matijo, da naj gré v mesto k sinu, on da bi gotovo pomagal, da bi vedel, kako se godi starišem. A Matija je stresel glavo, da so se srebrni lasje majali, in dejal s starim ponosom:

»Ne, tega ne! Rekel mi je, da naj ga pustim v miru, — in pustil ga bom! On vé, da so mi vse prodali, — vé, kaj pravi Bog v četrti Božji zapovedi, — ne jaz, — temuč on mora priti k meni in mi ponuditi. Ne bom se ponižal pred sinom, — kateri mi je toliko dolžan!«

Tako je govoril materi in žena je zahtela na glas.

Nenadoma zboli žena. A starost ni dolgo bolna in — hitro jo vzame smrt. Nekaj dnij je le ležala. Prosila je Matijo, ki ji je ljubeznjivo stregel, da naj gré v mesto k sinu, naj ga prosi za pet ran Božjih, da pride k njeni smrtni postelji, da ga še enkrat vidi. Matija ni hotel sam iti, čakal je berača Drejca, — a ta ni prišel in nikjer ga ni mogel najti. Mej tem je umrla žena.

Konec sledí.

Narodno gospodarstvo.

Nekaj za sadjerejce. V našem cesarstvu je sadjereja najbolj razvita na Gališkem, Češkem, Štajerskem, Gorenje-Avstrijskem, Moravskem in Koroskem. V teh deželah se povprečno vsako leto pridelala 5,348.370 met. stotov sadja. Zanimivo je, koliko sadja se pridelala po imenovanih deželah na 1 □ km. Na Gorenje Avstrijskem dobe na 1 □ km 48 met. stotov sadja, na Štajerskem 41 met. stot., na Moravskem 25 met. stot., na Češkem 23 met. stot., na Gališkem 17 m. stot., na Koroskem 13 met. stot. in na Kranjskem — le 11 met. stotov. — Iz našega cesarstva se je izvozilo v ptuje države sadja v vrednosti: l. 1895 za 7,628.000 gl., l. 1894 za 9,198.000 gl., l. 1893 za 6,232.000 gl., leta 1891 za 5,736.000 gl., l. 1891 za 10,952.000 gl. — Kupčija s posušenim sadjem vedno bolj peša. L. 1891 smo inozemcem prodali takega sadja še za 3,780.000 gl., lansko leto pa samo še za 1,214.000 gl. — Kupčija z namiznim sadjem je še vedno dobra. Največ tega sadja prodamo v Nemčijo. A želeli bi bilo, da naši sadjerejci sami pospešijo kupčijo s tem, da zasade s časom obilo požlahtnjenih dreves in tako razširijo kupčijo tudi po drugih državah.

Koltko narazen naj se posade sadna drevesa? Pri sadnih drevesih moramo vedno paziti, da jih ne posadimo pregosto, ravno tako pa tudi ne preredko. Oboje nam more krajsati pridelke, zato je držimo se teh izkušenj: Jablane posaditi je narazen 10—12 metrov, bruške 8—10, kostanje 12—15, orehe 12—15, češnje 8—10, češplje in jive 5—6 in breskve in mandlje 5 do 6 metrov.

Plesnjivo žito. Po mokroti zaduhlo žito zmešaj z ogljinim prahom. Tako z ogljem zmešano naj ostane žito 2 do 3 tedne na ne pretazlem, pa tudi ne prevročem kraju; potem se odloči oglje s čistilnim strojem. S tem ravnanjem se odpravi duh po plesnobi skoraj popolnoma.

Rupestris monticola je jedna najboljših ameriških trt za cepljenje z evropskimi trtami. Hitro raste, se dobro ukorenini. Trta, ki se na to ameriško trto cepi, jako dobro rodi. *Rupestris monticola* je zadovoljna tudi s slabo zemljo.

Največji ulnjak so gotovo »Čebelne skale« v Kaliforniji v Ameriki. Ob reki Arrongo Alcardo stojé te skale in imajo večje razpoke. V teh razpokah živé čebele in imajo nabranega mnogo medu. Koliko, se ne dá presoditi, ker se ne vé koliko so dolge in široke razpoke in bi čebele gotovo nobenemu ne pustile, da bi jih preiskoval.

Zimski ječmen uspeva na vsaki prsti, na kateri uspeva pomladanski. Uspeva pa tudi na nekaterih težkih zemljah, ki so za jesenski ječmen že premočne. Zimskemu ječmenu moraš zelo gnojiti, drugače ga ne bodeš dosti pridelal. Tako gosto se zimski ječmen ne sme sejati, kakor jar.

Prezimovanje čebel. Kakor kmetijstvo splošno, tako propadajo tudi njega posamične veje, med njimi

tudi bučelarstvo. Pač vidiš po deželi se marsikak ulnjak, ali služil je le staremu očetu sedanjega gospodarja, sedaj ne čuješ več o solnčnem poldnevu pred njim šumenja in vrvenja veselih, pridnih živalic, zginile so. Kakor toliko lepege in dobrega izmej slovenskega ljudstva.

Če se vprašamo po vzrokih propada, pride nam jih nasproti cel roj. Majhna cena medú in voska, slabe letine, zguba časa pri čebelah in še mnogo drugega nam nastoje bivši čebelar. Glavno stvar seveda pa je pozabil ali pa je povedati ni hotel in ta je njegova — nevednost. Kdor ima le pojem o »umni« bučeloreji in je kedaj opazoval našega priprostega čebelarja pri njegovih opravilih v raznih letnih časih, gvtovo je opazil pri tem velike hibe in posledica teh je — zguba časa in denarja, pojevanje veselja do »muhe« in opuščanje bučeloreje. Pri čebeli se kaj jasno kaže, da je nevednost najdražja reč na svetu.

Da se, dragi bučelar, obvaruješ škode, pomni posebno sledeča pravila, kojih blagodejni vpliv se zlasti v prezimovanju kaže.

1. Goji in prezimuj vedno le močna bučelna roje. — To je zlato pravilo čebeloreje, proti kateremu se mnogo greši. Bolja je poštena kmetija, kakor devet bajt, kaj ti pomaga veliko število slabičev, večina ali pa vsi ti otrpnejo po zimi, če pa tega ne, dobička čez leto ne pričakuj od njih!

2. Ne pusti bučelic v prezimovališču brez dovoljne hrane. Ako je letina zelo slaba, kakor letos, daj jim že na jesen zadelanega satovja v panj, da ne prenesejo med v svoje celice. Slabim je to nujno potrebno, pri močnejih se pa tudi ni treba bati, češ: ko bodo imele bučele vsega dosti, bodo toliko več porabile. Bučelica je tako modro ustvarjena, da ne posnema gospodarja v njegovih neumnih razvadah, ampak porabi le to, kar je nujno potrebno za ohranjenje življenja. —

3. Privošči svojim gojenkam ljubi mir. Vsaj zanje je zima čas počitka, ko tebi noč. Mislim, da so si ga pač zaslužile po dolgem, dolgem dnevu — celem poletju. Ne popravlaj blizu bučelnjaka hrumnih del, proti nadležnim mišim nastavlaj pridno pasti v ulnjaku. Velik nemirnež po zimi je tudi toplo solnce, ki izvablja s svojo gorkoto bučelice iz panja, ali gorje onim, ki so se dale premotiti. V hladnem zraku kmalu otrpnejo ter popadajo na zmrznjena tla. Da se kaj takega ne prigodi, uniči naravnostni upliv solca s tem, da zavaruješ prednjo končnico panjevo s kako plahto ali pa z deskami. Pri tem pa dobro pazi, da ne zabraniš pristopa čistemu zraku v panj. Zato naj bodo zrela popolnoma odprta.

Še mnogo bi ti lahko povedal, na kar se imaš ozirati, ako hočeš srečno prezimovati. Povedal bi ti najrazneje načine, po katerih so domači in tuji bučelarji srečno in nesrečno bučelarili. Toda predaled bi zašel. Zato naj zadostujejo te vrste. Bodi prepričan, da, ako se boš teh pravil zvesto držal, boš o prvem pomladanskem izletu vesel svoje sreče, ki ti bo dajala spričevalo, da si »mojster v čebeloreji.«

Razne novice.

(Domoljubova prošnja.) Da pri tolikem številu naročnikov ne nastane ob novem letu nered pri razpošiljanji lista, smo že danes priložili nakaznico, s katero naj bi oč. naročniki kmalo ponovili naročbo za prihodnje leto. Svoje ime in pošto, na katero želi dobivati „Domoljub“, prosimo, da bi sleherni zapisal prav razložno ter tudi pristavil, je li star naročnik ali nov naročnik. Kdor pa ima „Domoljub“ plačan že za dalje kot do novega leta, naj si prihrani priloženo nakaznico za poznejšo porabo.

(Shod kat. polit. društva v Vipavi.) V prostorni čitalnični dvorani je zborovalo 14. m. m. vipavsko kat. polit. društvo pod predsedstvom č. g. dekana. Mož se je vse trlo. Dvorana, hodnik, stopnjice vse je bilo natlačeno samih vrlih vipavskih poštenjakov. Malo nad 2 uri je trajal shod, katerega se bodo navzoči vedno s hvaležnostjo spominjali. Prvi je govoril č. g. črnovski vikar, naš vrli, teoretično in praktično izobraženi narodni ekonom Jan. Hladnik o Raffeisenovih posojilnicah. — Drugi govor prof. dr. Krekov se je pečal z liberalizmom, socialno demokracijo in krščanstvom in je razkril temeljne zmote v receptu prvih dveh mazačev, ki ga zapisujeta naši bolni dobi. Pokazal je pa tudi kršč. družabna načela in njihovo upravičenost in izključno sposobnost v preosnovi sedanjega socialnega nerada. — Nadejamo se, da bo shod obrodil obilo dobrega sadu. Bog daj svoj blagoslov, kat. polit. društvu pa želimo, naj bi čim največkrat preskrbelo ljudstvu take duševne hrane, po kateri tako zelo hrepeni in katero zna tako primerno rabiti.

(Iz Kamnika.) Katoliško politično društvo ima prihodnji shod na zahvalno nedeljo, dne 8. novembra ob polu starih popoldnev v katoliškem domu. Govoril bo tudi g. Tomaž Rožnik, kaplan v Mengšu. Želimo in pričakujemo torej obilo udeležnikov iz mesta in dežele.

(Iz Ogorskega) nam je poslal »Domoljubov« naročnik zelo zanimivo pismo, v katerem nam popisuje vnebovpijoče krivice, ki so se godile pri zadnjih volitvah volilcem, pripadajočim katoliško narodni stranki. — Židovski agitatorji so kupovali glasove po 5 do 300 gld. Kdor se ni pustil podkupiti, so ga na dan volitve navadno s silo pognali z volišča ali pa zaprli. — Banffy je hotel pri volitvah na vsak način zmagati; zato mu je bilo vsako sredstvo dobro. Toliko krvi, kakor se je je prelilo zadnje dni na Ogorskem, je menda niti Španci niso pretočili na — Kubi, vključno njihovim vladnim poročilom. Najbolj se je pritiskalo na kat. ljudsko stranko; njo je hotela vlada takoj v povojih zadušiti. Zato nas je zanimal program, koji se nam je doposlal z Ogorskega. Le-ta se glasi v poglavitnih potezah tako-le: »Ali živimo? Ali ni postala voda iz one krvi, koja bi morala vreti za Boga, za domovino in za naš

lastni blagor? Ali mi znamo delati, kakor se delati mora? Toda mi moramo delati, ako nočemo sramotno propasti. Katoliško stranko naroda malokdo brani, vse je proti njej, proti nam. — Sami stojimo: Bog in narod. Naši protivniki sami nas s svojim postopanjem silijo, da dvignemo in razvijemo zastavo katoliške nar. stranke. Dvignimo se in razvijmo jo! Glas naroda, glas je božji! S tem glasom iščemo pravice božje in narodne! Ali mar moremo dopustiti, da celo na našo sv. vero polagajo svojo roko? Kakor davek, tako nam odrejajo, v kaki veri otec svojo deco mora ohraniti; iz naših sol mora se izhititi vera in sv. ime božje. Naša vera se toliko upošteva, kakor brezverstvo! Civilna ženitev je postala zakon. Mi se znamo zakonu pokoriti; ali zakone, katere stvarjajo ljudje, ljudje zamorejo potreti in izbrisati, in zato moramo vse sile in zakonit način napeti, da se ta zakon podere in izbrise, da naše žene ne bodo kakor roba, koja se more na trgu prodati, ampak da po sv. zakramentu ženitve zopet zadobe svoja prava in dostojanstvo, od Boga jim podeljeno in da familija ostane krščanska. Ali moremo trpeti, da spoznavalci drugih veroizpovedanj sami uravnavajo stvari, spadajoče na njihovo vero, a v stvari kat. vere da se umešavajo njeni smrtni neprijatelji? Kjer se vera prežene, tam je prognana krščanska ljubav, tam je srce prazno tam gospoduje samo ljubav do svojega časnega blagra. Katoliška narodna stranka je stranka cele domovine... Pod zastavo te stranke zovemo vsakega, kojemu so svete pravice božje in narodne!»

(Iz Rovt nad Logatcem.) Zadnje deževje nam je veliko škodovalo. Odnoslo nam je veliko dobre prsti z njiv in preprečilo pravočasno jesensko setev. Letina je slaba. Sadja skoraj nič nismo pridelali. — Dne 24. m. m. je pogorela hiša Fr. Miinarja v Hlevenvrhu. Škode ima za več nego 800 gld., zavarovan je pa bil le za 200 gl. Saje v dimniku so se vnele in slamnata streha je bila takoj v plamenu. — Naša posojilnica je imela v prvih šestih mesecih 23.000 gld. prometa. — V naši kmetiški podružnici smo pri občnem zboru dne 4. m. m. imeli razgovor o gospodarski zadrugi, ki naj bi se ustanovila za domačo in sosednje župnije.

(Jelen in strežaj.) Grajski delavec Malec, o katerem se je iz Planine poročalo, da ga je bil jelen na več krajih predril in pretrl, se je 20. okt., ozdravljen in zaceljen povrnil iz ljubljanske bolnice. Štiri tedne so ga tam imeli. Osemkrat je ležal na operacijski mizi in nemalo bolečin preстал. Pritisnila je bila tudi pljučnica, zato je bil izid delj časa dvomljiv. A mož je zdaj zelo vesel, da so ga ljubljanski doktorji, katerih ne more prehvaliti, tako do cela zakrpali. Z jelenom, pravi, pa da se ne bo več poskušal: »jelen rogovili«.

(Podganje gnezdo iz samih bankovcev.) Iz Trsta se poroča, da so pretekle dni zidarji podirali neki hlev. V razpoki so dobili gnezdo podgan, katero je bilo z bankovci po pet, deset in sto gld. tapetovano. Na onem mestu je pred par leti pogorela zaloga lesa ter je pri tej priliki zmanjkalo paketa bankovcev, vrednega 500 gld., iz katerega so si tedaj tržaške podgane gnezdo naredile.

(Iz Velikih Lašč) 2. novembra. Veliko veselje je bilo v naši fari pretečeno pomlad, ko je meseca aprila prvokrat mogočno zadonel krasni, veliki zvon „vilit v spomin dvestoletnice tukajšne duhovnije“. Spomin dvestoletnice pa smo hoteli obhajati še slovesneje s tem, da smo imeli od 25. oktobra do 2. novembra sv. misijon. Vodila sta ga preč. gg. oo. S. J. Fr. Doljak in Fr. Vrhovec, ki sta nam z ognjevito zgovornostjo oznanovala sv. resnice in z čudovito gorečnostjo delovala v spovednici. Ljudstvo se je pridno vdeleževalo svete pobožnosti, dasiravno so nastopivši lepi dnevi zelo vabili na polje, kjer je delo vsled vednega dežerja precej zaostalo. Zlasti je bila prostorna cerkev v god vseh Svetnikov ob sklepu misijona in vernih duš dan pri opravi za mrtve natlačeno polna. Nad 2500 vernikov je bilo obhajanih. Bog poplačaj preč. gg. misijonarja za obini trud; mi jima bomo hvaležni s tem, da bomo njih nauke v dejanju spolnovali. Zahvaljujemo čč. gg. sosedne duhovnike, ki so nam prišli pomagat. Priserčna zahvala tudi g. župniku, ki nam je v spomin dvestoletnice svoje fare dal priloznost k duševnemu obnovljenju. Upamo, da so ti sv. dnevi prinesli celi duhovnji obilo blagoslova, in da bodo tudi veliko sadu rodili.

(Okrajnemu sodišču v Cerknici) se priklopita, kakor je razvidno iz odloka pravosodnega ministerstva z dne 27. oktobra, občini Rakek in Zulce. Prva je spadala dosedaj v okrožje okrajnega sodišča v Logatcu, druga pa v okrožje sodišča v Ložu. S to naredbo je ustrezno večini prebivalcev imenovanih občin in le želeti je, da bi se tudi v drugih podobnih ozirih ustreglo notranjskim prebivalcem.

(Iz Ribnice.) Vidi se, da se je „Slov. Narod“ postal; glavo, katero nosi že kakih 15 let, bo moral premeniti in se po novem letu imenovati „Nemški Narod“, ker se toliko ogreva za nemškega poslanca Višnikarja, ki ni dobil večine v slovenskih okrajih Ribnica in Lašče. Radovedni smo, kako bi pisal „Narod“, ko bi bila naša stranka tako zmagala. Tudi naša „narodna Ribnica“ bi se morala sramovati, da toliko poveljuje zmago nemškega kandidata, da je plačala celo otroke, da kriče: „Živijo Višnikar!“ — Kar se tiče kočevskega mandata, je resnica, da so Kočevci postavili alternativo, da volimo mi njihovega kandidata dr. Schöppel-a, če pa volimo Merharja, ona glasuje za Višnikarja. — Pa nam je bil slovenski narod veliko višje, kakor liberalni Višnikar, katerega bi bili s tem vrgli.

(Največji zvon na svetu) je ravnokar vilit zvon v Cincinnati v Ameriki. Zvon tehta 30.000 funtov, je na spodnjem delu širok osem čevljev in sedem čevljev visok. Sam bêt tehta 700 funtov. Snov sestoji iz 78 delov bakra in 22 cinka.

(Najdebelejši krompir na svetu.) Dežela Kalifornija v Severni Ameriki nima le veliko zlata in srebra, temveč je tudi zelo rodovitna. V dokaz nam bodi velikanski krompir, ki ga je lansko leto posestnik Murfi pridelal. Ta krompir je tehtal nič manj nego 66 funtov ter je 28 palcev dolg v prerezu pa meri deset palcev. Posestnik je ta krompir prodal v državni muzej v Vašingtonu za 5000 gl. — Marsikateri bralec „Domoljuba“ bi si gotovo želel, da bi dobil tako seme iz Amerike.

(Hišo z dvesto nadstropji) zidajo sedaj v Novem Jorku. Visoka bo 900 metrov, tedaj trikrat tako visoka kot znani Eiffel-nov stolp v Párizu ali skoraj tako visoka kot najvišji vrh Gorjancev na Dolenjskem. V hiši bo 100.000 sob, na vrhu hiše bo gostilna z vrtom. Od jednega nadstropja do drugega bo vozila električna železnica, ki bo imela poštni in brzovlak. Poštni vlak, ki bo ostal v vsakem nadstropju, bo vozil na vrh deset minut, brzovlak bo vstajal v vsakem desetem nadstropju ter vozil le dve in pol minuti.

(Samo jedna volja.) Mož je imel zelo svojeglavo ženo, katere mu ni bilo mogoče krotiti. Zato je poprosil župnika sveta, kaj mu je storiti. Župnik pokliče moža in ženo k sebi ter jima v dolgem govoru pojasnjuje, kako potrebno je, da se mož in žena lepo mej seboj umevata, da naj imata oba samo jedno voljo. — „Gospod, odgovarja žena, to je že pri nama. Oba imava namreč jedno samo voljo: Mož hoče gospodar biti v hiši, jaz pa tudi in odtod ves — prepri!“

(Župnik): „Miha, zganje je tvoj največji sovražnik.“ — Miha: „Ali ne pravi sv. pismo, da moramo svoje sovražnike ljubiti?“ — Župnik: „To je res; tega pa ne pravi, da jih moramo požirati.“

(Sodnik) proti zatožencu: „Vi ste obsojeni na stirinajst dni zapora; imate kaj proti temu?“ — Zatoženec: „Nekaj malega. Jaz imam doma ženo in pet otrok; ali bi se ne dalo tako napraviti, da bi šel po nje in bi vsi skupaj prestali kazen v dveh dnéh?“

(Zdravnik ženi): „Namažite otroku noge z dobrim zganjem, to mu bo noge vtrdilo.“ — Žena: „Ali je res, gospod zdravnik? Mojemu možu zmirom noge od zganja — oslabijo!“

 Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dné 19. novembra 1896 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 31. oktobra:	54,	79,	83,	4,	45.
Gradee, 31. oktobra:	73,	31,	90	26,	52.
Line, 24. oktobra:	77,	64	47,	12,	45.
Trst, 24. oktobra:	38,	81,	68,	8,	85

Tržne cene v Ljubljani.

31. oktobra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st. . . .	8	50	Špeh, povojen, kgr.	—	70
Rež, „	6	20	Surovo maslo, „ . . .	—	74
Ječmen, „	5	50	Jajce, jedno	—	3
Oves, „	6	20	Mleko, liter	—	10
Ajda, „	8	20	Goveje meso kgr. . . .	—	64
Proso, „	6	50	Telečje „	—	62
Koruza, „	5	50	Svinjsko „	—	62
Krompir, „	2	—	Koštrunovo „	—	36
Leča hktl.	11	—	Pišanec	—	35
Grah, „	10	—	Golob	—	16
Fižol, „	10	—	Seno, 100 kgr.	2	40
Maslo kgr.	—	90	Slama, „	—	1 80
Mast, „	—	72	Drva trda, 4 kub.mtr.	—	7 40
Špeh, svež „	—	78	„ mehka	—	5

Pri niski ceni.

68 11 Največja zaloga potrebščin za
krojače in šivilje
in najmanj za 20% ceneje kot drugod pri
Ign. Žarglju v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8.

Pri niski ceni.

Franc Zorec

Sv. Petra cesta št. 23. v Ljubljani

priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko zalogo

pšenične moke in otrobov

po najnižji ceni. Naročila izvršuje točno in natančno, kakor ked zahteva.

Ceniki so franko na razpolago.

95 3--3

X. zvezek:
POVESTI

Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiva komad
20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški
Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani.
Tudi III., IV., V., VI., VII. in VIII. zvezek
so še v zalogi.

Kmetovalcem kateri se hočejo
poučiti o marsičem, kar koristi
njihovemu uspešnemu gospodar-
stvu, priporočamo knjižico

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava

Spisal Iv. Belec, župnik.
Cena 20 kr., po pošti 23 kr. Do-
biva se v „Katoliški Tiskarni“

Sprejmeta se
dva učenca

za kolarski obrt pri Fer-
dinandu Šafec-u v
Ljubljani, Gradišče št. 8.
99 2-2

Služba cerkvenika (mežnarja)

v Preski Medvodami, se oddá o novem letu. 106

Lekarna pri Mariji Pomagaj v Ljubljani.

Novo urejena 108 2 1

lekarna „pri Mariji Pomagaj“

M. Leusteka, Resljeva cesta št. 1
poleg mesarskega mosta v Ljubljani
priporoča gospodarjem in kmetovalcem - živino-
rejcem

izvrstni redilni prah za živino

konje, govedo in prašiče

jeden zavojček z rab. navodom 30 kr., dvakrat toliko 50 kr.

Velika zaloga vseh preizkušenih, izborno delujočih do-
mačih zdravil, katera se po časnikih in cenikih priporočajo
kot izvrstna sredstva proti raznim boleznim. — Razpošilja
se vsak dan dvakrat s pošto.

Resljeva cesta št. 1 poleg mesarskega mosta.

Naznanilo.

Sl. p. n. občinstvu naznanjam, da odprem dné 15. tega
meseca svojo

ključavničarsko delavnico

ter se priporočam v vsa v ključavničarstvo spadajoča dela
po najnižjih cenah.

P. n. naročniki, kateri ne utegnejo priti osebno k meni,
naj mi blagevolijo poslati dopisnico in pridem takoj sam k njim.

Učenca,

poštenih kmetijskih starišev tudi takoj sprejemem.

S spoštovanjem

Janez Smole,

107 1

ključavničar v Ljubljani
Opekarska cesta št. 11.

Koverta s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Citralci

dobé brezplačno jeden napov za citre in moj novi ka-
talog muzikalij, če mi pošljejo svoj naslov.

104 1 Julij Neukirchner, Görkau, Češko.

Velika 50 krajcarska loterija v Inomostu.

**Žrebanje že
v soboto!**

684 15-14 **Glavni dobitok**

102 2

75.000 kron v gotovini
z 20% odbitkom.

Srečke à 50 kr. priporoča J. C. Mayer, menjalnica v Ljubljani.

**Vizitnice
in koverta**

priporoča

Katol. Tiskarna.

Nj. svetost papež Leo XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponi-ju g. lekarnarju G. Piccoliju v Ljubljani pristrčno zahvalo za doposlane Jim stekleničice (22-19)

Tinkture za želodec

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo boleham Piccolijevo želodčno tinkturo, katera krepi želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proli povzeli in točno izvršuje G. Piccoli lekarnar pri „Angelu“ v Ljubljani na Dunajski cesti.

Cena jedni steklenici 10 kr.

Kathreiner's
KNEIPPOVA SLADNA KAVA

je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne zavoje s imenom:

Kathreiner

Razglas.

94 3-2

Hranilnica in posojilnica v Vipavi je začela poslovati. Zadrugi deleži so po 1 gl., pristopnina po 30 kr. Hranilne vloge se sprejemljejo tudi od neudov in se obrestujejo po 4 $\frac{1}{2}$ %. Posojila se dajejo samo udom in sicer na osebni kredit (poroštvo) po 5 $\frac{1}{2}$ %, na vknjiženje pa po 5%.

Uradni dnevi so vsako sredo od 9-12 ure dopoldne. — Pri neugodnem vremenu prvisleden ugodni dan.

Izven uradnih dni dajejo pojasnila gg. Mat. Erjavec, dekan, in Mirko Perhavec v Vipavi, Ivan Lavrenčič v Vrhpolji in Anton Uršič v Št. Vidu.

K obilnemu pristopu vabi

načelstvo.

Največji izbor.

Ta domača zdravila dobijo se najceneje po pošti; so mnogo let izkušena, z dobrim vspehom rabljena, narejena po originalnem navodilu dr. pl. Trnkóczy-a, oblastnijsko potrjena. Vsako zdravilo ima postavno varstveno znamko, je najboljše kakovosti, vedno sveže in priznано s tisoči zahvalnih pisem. Posebno so

Proti trganju in revmatičnim bolečinam

je pl. Trnkóczyjev protinški cvet (cvet za uribanje udov) jako priporočljiv kot bolečine v križu, v rokah in nogah olajševalno sredstvo, oživljuje truplo po dolgi hoji, težkem delu itd.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gl. 25 kr.

Najtoplejšega priporočila vreden je tudi kemično čist, higijenični, dietetični želodčni liker

Marija lurski želodčni grenčec

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gl. 50 kr.

Temu izbornemu želodčnemu grenčecu gré prednost pred mnogimi drugimi enakimi sredstvi, ker osvazuje, oživlja, je jako ugajajoč, krepijoč, okus pospešujoč, skratka najboljšo, preizkušeno in z mnogimi zahvalnimi pismi priznано sredstvo.

Vsa našeta, sploh vsa zdravilna sredstva razpošilja na vse strani z vsakdanjo obratno pošto 68 (12-5)

lekarna Trnkóczy v Ljubljani
pri rotovžu poleg mestne hranilnice.

Velika izbira lepih, porabnih daril za Božič in novo leto!

● Najboljše ure po najnižji ceni ●

in
veržice, uhane, prstane itd.

ima v zalogi

Fr. Čuden, urar v Ljubljani

na Mestnem trgu

nasproti rotovžu

Popravila izvršuje kar možno natančno pod jamstvom.

Zaloga in popraviljanje koles za vozarenje (biciklov) po nizki ceni. 101 2

